శ్రీ తైత్తిరీయారణ్యకే చతుర్థ ప్రశ్నః

- హరిః ఓమ్ -

నమో వాచే యా చోదితా యా చానుదితా తస్యై వాచే నమో నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమ ఋషిభ్యో మన్త్రకృద్భ్యో మన్త్రపతిభ్యో మా మామృషయో మన్త్రకృతో మన్త్రపతయః పరా దుర్మాహమృషీన్మన్త్రకృతో మన్త్రపతీన్పరాదాం వైశ్వదేవీం వాచముద్యాసగ్ంశివామదస్తాం జుష్టాం దేవేభ్యః శర్మ మే ద్యౌః శర్మ పృథివీ శర్మ విశ్వమిదం జగత్ । శర్మ చన్ద్రశ్చ సూర్యశ్చ శర్మ బ్రహ్మ ప్రజాపతీ । భూతం వదిష్యే భువనం వదిష్యే తేజో వదిష్యే యశో వదిష్యే తపో వదిష్యే బ్రహ్మ వదిష్యే సత్యం వదిష్యే తస్మా అహమిదముపస్తరణముపస్తృణ ఉపస్తరణం మే ప్రజాయై పశూనాం భూయా దుపస్తరణమహం ప్రజాయై పశూనాం భూయాసం ప్రాణాపానౌ మృత్యోర్మాపాతం ప్రాణాపానౌ మామాహాసిష్టం మధు మనిష్యే మధు జనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽనుమదన్తు ॥

ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥౧॥౧॥

ఓమ్॥ యుఞ్జతే మన ఉత యుఞ్జతే ధియః । విప్రా విప్రస్య బృహతో విపశ్చితః । విహోత్రాదధే వయునావిదేకఇత్ । మహీ దేవస్య సవితుః పరిష్టుతిః । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో హస్తాభ్యామాదదే । అభ్రిరసి నారిరసి । అధ్వరకృ ద్దేవేభ్యః । ఉత్తిష్ఠ

బ్రహ్మణస్పతే ॥ ౧-౨ ॥ దేవయన్తస్త్వేమహే । ఉపప్రయన్తు మరుతస్సుదానవః । ఇన్ద్రప్రాశూర్భవా సచా । ప్రైతు బ్రహ్మణస్పతిః । ప్రదేవ్యేతు సూనృతా । అచ్ఛావీరం నర్యం పఙ్క్తిరాధసమ్ । దేవా యజ్ఞం నయన్తు నః । దేవీ ద్యావాపృథివీ అనుమేమగ్ంసాథామ్ । ఋధ్యాసమద్య । మఖస్య శిరః ॥ ౨-౩ ॥ ☛ మఖాయ త్వా । మఖస్య త్వా శీర్ష్ణే । ఇయత్యగ్ర ఆసీః । ఋధ్యాసమద్య । మఖస్య శిరః । మఖాయ త్వా । మఖస్య త్వా శీర్ష్ణే । దేవీర్వమ్రీరస్య భూతస్య ప్రథమజా ఋతావరీః । ఋధ్యాసమద్య । మఖస్య శిరః ॥ ౩-౪ ॥ ☛ మఖాయ త్వా । మఖస్య త్వా శీర్ష్ణే । ఇన్ద్రస్యౌజోఽసి । ఋధ్యాసమద్య । మఖస్య శిరః । మఖాయ త్వా । మఖస్య త్వా శీర్ష్ణే । అగ్నిజా అసి ప్రజాపతే రేతః । ఋధ్యాసమద్య । మఖస్య శిరః ॥ ౪-౫ ॥ ☛ మఖాయ త్వా । మఖస్య త్వా శీర్ష్ణే । ఆయుర్ధేహి ప్రాణం ధేహి । అపానం ధేహి వ్యానం ధేహి । చక్షుర్ధేహి శ్రోత్రం ధేహి । మనో ధేహి వాచం ధేహి । ఆత్మానం ధేహి ప్రతిష్ఠాం ధేహి । మాం ధేహి మయి ధేహి । మధు త్వా మధులా కరోతు । మఖస్య శిరోఽసి ॥ ౫-౬ ॥ యజ్ఞస్య పదేస్థః । గాయత్రేణ త్వా ఛన్దసా కరోమి । త్రైష్టుభేన త్వా ఛన్దసా కరోమి । జాగతేన త్వా ఛన్దసా కరోమి । మఖస్య రాస్నాఽసి । అదితిస్తే బిలం గృహ్ణాతు । పాఙ్క్తేన ఛన్దసా । సూర్యస్య హరసా శ్రాయ । మఖోఽసి ॥ ౬-౭ ॥ ప్రతే శిర ఋతావరీర్ ఋధ్యాసమద్య మఖస్య శిర శ్శిర శ్శిరోఽసి నవ చ ॥ ౨ ॥

ఇయతి దేవీరిన్ద్రస్యౌజోఽస్యగ్నిజా అస్యాయుర్ధేహి ప్రాణం పఞ్చ ॥

వృష్ణో అశ్వస్య నిష్పదసి । వరుణస్త్వా ధృతవ్రత ఆధూపయతు । మిత్రావరుణయోర్ధ్రువేణ ధర్మణా । అర్చిషే త్వా । శోచిషే త్వా । జ్యోతిషే

త్వా । తపసే త్వా । అభీమం మహినాదివమ్ । మిత్రో బభూవ సప్రథాః ।
ఉత శ్రవసా పృథివీమ్ ॥ ౭-౮ ॥ మిత్రస్య చర్షణీధృతః । శ్రవో దేవస్య
సానసిమ్ । ద్యుమ్నం చిత్రశ్రవస్తమమ్ । సిద్ధ్యై త్వా । దేవస్త్వా సవితో
ద్వపతు । సుపాణిస్స్వఙ్గురిః । సుబాహురుత శక్త్యా । అపద్యమానః
పృథివ్యామ్ । ఆశా దిశ ఆపృణ । ఉత్తిష్ఠ బృహన్భవ ॥ ౮-౯ ॥ ఊర్ధ్వస్తిష్ఠ
ధ్రువస్త్వమ్ । సూర్యస్య త్వా చక్షుషాఽన్వీక్షే । ఋజవే త్వా । సాధవే
త్వా । సుక్షిత్యై త్వా భూత్యై త్వా । ఇదమహమముమాముష్యాయణం విశా
పశుభిః బ్రహ్మవర్చసేన పర్యూహామి । గాయత్రేణ త్వా ఛన్దసాఽఽ
చ్ఛృణద్మి । త్రైష్టుభేన త్వా ఛన్దసాఽఽచ్ఛృణద్మి । జాగతేన త్వా
ఛన్దసాఽఽచ్ఛృణద్మి । ఛృణత్తు త్వా వాక్ । ఛృణత్తు త్వోర్క్ । ఛృణత్తు
త్వా హవిః । ఛృన్ధి వాచమ్ । ఛృన్ధ్యూర్జమ్ । ఛృన్ధి హవిః । దేవపురశ్చర
సఘ్యాసం త్వా ॥ ౯-౧౦ ॥ పృథివీం తప వాఙ్షట్చ ॥ ౩ ॥

బ్రహ్మన్ప్రవర్గ్యేణ ప్రచరిష్యామః । హోతర్ఘర్మమభిష్టుహి । అగ్నీ
ద్రౌహిణౌ పురోడాశావధిశ్రయ । ప్రతిప్రస్థాతర్విహర । ప్రస్తోత
స్సామాని గాయ । యజుర్యుక్తగ్ం సామభిరాక్తఖం త్వా । విశ్వైర్దేవై
రనుమతం మరుద్భిః । దక్షిణాభిః ప్రతతం పారయిష్ణుమ్ । స్తుభో వహన్తు
సుమనస్యమానమ్ । సన్నో రుచం ధేహ్యహృణీయమానః । భూర్భువ
స్సువః । ఓమిన్ద్రవన్తః ప్రచరత ॥ ౧౦-౧౧ ॥

అహృణీయమానో ద్వే చ ॥ ౪ ॥

బ్రహ్మన్ప్రచరిష్యామః । హోతర్ఘర్మమభిష్టుహి । యమాయ త్వా
మఖాయ త్వా । సూర్యస్య హరసే త్వా । ప్రాణాయ స్వాహా వ్యానాయ

స్వాహాఽపానాయ స్వాహా । చక్షుషే స్వాహా శ్రోత్రాయ స్వాహా ।
మనసే స్వాహా వాచే సరస్వత్యై స్వాహా । దక్షాయ స్వాహా క్రతవే స్వాహా ।
ఓజసే స్వాహా బలాయ స్వాహా । దేవస్త్వా సవితా మధ్వానక్తు ॥ ౧౧-౧౨ ॥
పృథివీం తపస స్త్రాయస్వ । అర్చిరసి శోచిరసి । జ్యోతిరసి తపోసి । సగ్ం
సీదస్వ మహాగ్ం అసి । శోచస్వ దేవవీతమః । విధూమమగ్నే అరుషం
మియేధ్య । సృజ ప్రశస్త దర్శతమ్ । అఞ్జన్తి యం ప్రథయన్తో న విప్రాః ।
వపావన్తం నాగ్నినా తపన్తః । పితు ర్న పుత్ర ఉపసి ప్రేష్ఠః । ఆ ఘర్మో అగ్ని
మృతయన్న సాదీత్ ॥ ౧౨-౧౩ ॥ అనాధృష్యా పురస్తాత్ । అగ్నే
రాధిపత్యే । ఆయుర్మేదాః । పుత్రవతీ దక్షిణతః । ఇన్ద్రస్యాధిపత్యే । ప్రజాం
మేదాః । సుషదా పశ్చాత్ । దేవస్య సవితురాధిపత్యే । ప్రాణం మేదాః ।
ఆశ్రుతిరుత్తరతః ॥ ౧౩-౧౪ ॥ మిత్రావరుణయో రాధిపత్యే । శ్రోత్రం
మేదాః । విధృతి రుపరిష్టాత్ । బృహస్పతే రాధిపత్యే । బ్రహ్మ మేదాః క్షత్రం
మేదాః । తేజో మేధా వర్చో మేధాః । యశో మేధా స్తపో మేధాః । మనో
మేధాః । మనో రశ్వాసి భూరిపుత్రా । విశ్వాభ్యో మా నాష్ట్రా భ్యః పాహి
॥ ౧౪-౧౫ ॥ సూపసదా మే భూయా మా మా హిగ్ంసీః । తపోష్వగ్నే
అన్తరాగ్ం అమిత్రాన్ । తపాశగ్ం స మరరుషః పరస్య । తపావసో చికితానో
అచిత్తాన్ । వితేతిష్ఠన్తామజరా అయాసః । చితస్థ పరిచితః । స్వాహా
మరుద్భిః పరిశ్రయస్వ । మా అసి । ప్రమా అసి । ప్రతిమా అసి ॥ ౧౫-౧ ॥
సంమా అసి । విమా అసి । ఉన్మా అసి । అన్తరిక్షస్యాన్తర్ధిరసి । దివం తపస
స్త్రాయస్వ । అభి గీర్భి ర్యదతో న ఊనమ్ । ఆప్యాయయ హరివో
వర్ధమానః । యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి । భూయిష్ఠభాజో

అధతే స్యామ । శుక్రం తే అన్యద్యజతం తే అన్యత్ ॥౧౬-౧౭॥ విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి । విశ్వా హి మాయా అవసి స్వధావః । భద్రా తే పూషన్నిహ రాతి రస్తు । అర్హన్బిభర్షి సాయకాని ధన్వ । అర్హన్నిష్కం యజతం విశ్వరూపమ్ । అర్హన్నిదం దయసే విశ్వమబ్భువమ్ । న వా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి । గాయత్రమసి । త్రైష్టుభమసి । జాగతమసి । మధు మధు మధు ॥౧౭-౧౮॥ అనత్త్వాసాదీదుత్తరతః పాహి ప్రతిమా అసి యజతం తే అన్యజ్జాగతమస్యేకం చ ॥౫॥

దశ ప్రాచీర్దశ భాసి దక్షిణా । దశ ప్రతీచీర్దశ భాస్యుదీచీః । దశోర్ధ్వా భాసి సుమనస్యమానః । స నో రుచం ధేహ్యహృణీయమానః । అగ్నిష్ట్వా వసుభిః పురస్తాద్రోచయతు గాయత్రేణ ఛన్దసా । స మా రుచితో రోచయ । ఇన్ద్రస్త్వా రుద్రైర్దక్షిణతో రోచయతు త్రైష్టుభేన ఛన్దసా । స మా రుచితో రోచయ । వరుణస్త్వాఽఽదిత్యైః పశ్చాద్రోచయతు జాగతేన ఛన్దసా । స మా రుచితో రోచయ ॥౧౮-౧౯॥ ☛ ద్యుతానస్త్వా మారుతో మరుద్భిరుత్తరతో రోచయత్వానుష్టుభేన ఛన్దసా । స మా రుచితో రోచయ । బృహస్పతిస్త్వా విశ్వైర్దేవైరుపరిష్టాద్రోచయతు పాఙ్క్తేన ఛన్దసా । స మా రుచితో రోచయ । రోచితస్త్వం దేవ ఘర్మ దేవేష్వసి । రోచిషీయాహం మనుష్యేషు । సమ్రాడ్ఘర్మ రుచితస్త్వం దేవేష్వాయుష్మాగ్ంస్తేజస్వీ బ్రహ్మవర్చస్యసి । రుచితోఽహం మనుష్యేష్వాయుష్మాగ్ంస్తేజస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ భూయాసమ్ । రుగసి । రుచం మయి ధేహి ॥౧౯-౨౦॥ మయి రుక్ । దశ పురస్తాద్రోచసే । దశ దక్షిణా । దశ ప్రత్యఙ్ । దశోదఙ్ । దశోర్ధ్వో భాసి సుమనస్యమానః । స నస్సమ్రాడిషమూర్జం ధేహి ।

వాజీవాజినే పవస్వ । రోచితో ఘర్మో రుచీయ ॥ ౨౦-౨౧ ॥

రోచయ ధేహి నవ చ ॥ ౬ ॥

అపశ్యం గోపామనిపద్యమానమ్ । అచ పరా చ పథిభిశ్చరన్తమ్ ।
సస్రధ్రీచీః స విషూచీర్వసానః । అవరీవర్తి భువనేష్వన్తః । అత్ర ప్రావీః ।
మధుమాధ్వీభ్యాం మధుమాధూచీభ్యామ్ । అను వాం దేవవీతయే ।
సమగ్నిరగ్నినా గత । సన్దైవేన సవిత్రా । సగ్ం సూర్యేణరోచతే ॥ ౨౧-౨౨ ॥
స్వాహా సమగ్నిస్తపసాగత । సన్దైవేన సవిత్రా । సగ్ం సూర్యేణారోచిష్ట ।
ధర్తా దివో విభాసి రజసః । పృథివ్యా ధర్తా । ఉరోరన్తరిక్షస్య ధర్తా । ధర్తా
దేవో దేవానామ్ । అమర్త్యస్తపోజాః । హృదే త్వా మనసే త్వా । దివే త్వా
సూర్యాయ త్వా ॥ ౨౨-౨౩ ॥ ☛ ఊర్ధ్వమిమమధ్వరం కృధి । దివి దేవేషు
హోత్రాయచ్ఛ । విశ్వాసాం భువాం పతే । విశ్వస్య భువనస్పతే । విశ్వస్య
మనసస్పతే । విశ్వస్య వచసస్పతే । విశ్వస్య తపసస్పతే । విశ్వస్యబ్రహ్మణస్పతే ।
దేవశ్రూస్త్వం దేవఘర్మ దేవాన్పాహి । తపోజాం వాచమస్మే నియచ్ఛ
దేవాయువమ్ ॥ ౨౩-౨౪ ॥ గర్భో దేవానామ్ । పితా మతీనామ్ । పతిః
ప్రజానామ్ । మతిః కవీనామ్ । సన్దేవో దేవేన సవిత్రాయతిష్ఠ । సగ్ం
సూర్యేణారుక్త । ఆయుర్దాస్త్వమస్మభ్యం ఘర్మోవర్చోదా అసి । పితానోసి
పితానో బోధ । ఆయుర్ధా స్తనూధాః పయోధాః । వర్చోదా వరివోదా
ద్రవిణోదాః ॥ ౨౪-౨౫ ॥ అన్తరిక్షప్ర ఉరోర్వరీయాన్ । అశీమహిత్వా
మా మా హిగ్ంసీః । త్వమగ్నే గృహపతిర్విశామసి । విశ్వాసాం
మానుషీణామ్ । శతం పూర్భిర్యవిష్ఠ పాహ్యగ్ంహసః । సమేద్ధారగ్ం శతగ్ం
హిమాః । తం ద్రావిణగ్ం హార్దివానమ్ । ఇహైవరాతయస్సన్తు । త్వష్టీమతీ

తే సపేయ । సురేతా రేతో దధానా । వీరం విదేయ తవ సందృశి ।
మాఽహగ్ం రాయస్పోషేణ వియోషమ్ ॥ ౨౫-౨౬ ॥ రోచితే
సూర్యాయ త్వా దేవాయువం ద్రవిణోదా దధానా దేవే చ ॥ ౩ ॥

దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినో ర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో
హస్తాభ్యా మాదదే । అదిత్యై రాస్నాఽసి । ఇడ ఏహి । అదిత ఏహి ।
సరస్వత్యేహి । అసావేహి । అసావేహి । అసావేహి ॥ ౨౬-౨౭ ॥ అదిత్యా
ఉష్ణీషమసి । వాయురస్యైడః । పూషా త్వోపావసృజతు । అశ్విభ్యాం
ప్రదాపయ । యస్తే స్తన శ్శశయో యో మయోభూః । యేన విశ్వా పుష్యసి
వార్యాణి । యో రత్నధా వసువిద్య స్సుదత్రః । సరస్వతి తమిహధాతవేకః ।
ఉస్రఘర్మగ్ం శిగ్ంష । ఉస్రఘర్మం పాహి ॥ ౨౭-౨౮ ॥ ఘర్మాయశిగ్ంష ।
బృహస్పతిస్త్వోపసీదతు । దానవస్స్థ పేరవః । విష్వగ్వృతో లోహితేన ।
అశ్విభ్యాం పిన్వస్వ । సరస్వత్యై పిన్వస్వ । పూష్ణే పిన్వస్వ । బృహస్పతయే
పిన్వస్వ । ఇన్ద్రాయ పిన్వస్వ । ఇన్ద్రాయ పిన్వస్వ ॥ ౨౮-౨౯ ॥ గాయత్రోసి ।
త్రైష్టుభోసి । జాగతమసి । సహోర్జో భాగేనోపమేహి । ఇన్ద్రాశ్వినా మధున
స్సారఘస్య । ఘర్మం పాత వసవో యజతావట్ । స్వాహా త్వా సూర్యస్య
రశ్మయే వృష్టివనయే జుహోమి । మధుహవిరసి । సూర్యస్య తపస్తప ।
ద్యావాపృథివీభ్యాం త్వా పరిగృహ్ణామి ॥ ౨౯-30 ॥ అన్తరిక్షేణత్వో
పయచ్ఛామి । దేవానాం త్వా పితౄణా మనుమతో భర్తుగ్ం శకేయమ్ ।
తేజోసి । తేజోఽనుప్రేహి । దివిస్పృఙ్మామాహిగ్ంసీః । అన్తరిక్ష
స్పృఙ్మామాహిగ్ంసీః । పృథివిస్పృఙ్మామాహిగ్ంసీః । సువరసి సువర్మే
యచ్ఛ । దివం యచ్ఛ దివో మా పాహి ॥ 30 ॥ 3౧ ॥ ఏహి పాహి

పిన్వస్వ గృహ్ణామి నవ చ ॥ ౮ ॥

సముద్రాయ త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । సరిరాయ త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । అనాధృష్యాయ త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । అప్రతిధృష్యాయ త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । అవస్యవే త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । దువస్వతే త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । శిమిద్వతే త్వా వాతా॑య స్వాహా᳚ । అగ్నయే త్వా వసుమతే స్వాహా᳚ । సోమాయ త్వా రుద్రవతే స్వాహా᳚ । వరుణాయ త్వాఽఽదిత్యవతే స్వాహా᳚ ॥ ౩౧-౩౨ ॥ బృహస్పతయే త్వా విశ్వదేవ్యావతే స్వాహా᳚ । సవిత్రే త్వర్భుమతే విభుమతే ప్రభుమతే వాజవతే స్వాహా᳚ । యమాయ త్వాఽఙ్గిరస్వతే పితృమతే స్వాహా᳚ । విశ్వా ఆశా దక్షిణసత్ । విశ్వాన్దేవానయాడిహ । స్వాహాకృతస్య ఘర్మస్య । మధోః పిబతమశ్వినా । స్వాహాఽగ్నయే యజ్ఞియాయ । శంయజుర్భిః । అశ్వినా ఘర్మం పాతగ్ం హార్దివానమ్ ॥ ౩౨-౩౩ ॥ అహర్దివాభి రూతిభిః । అను వాం ద్యావాపృథివీమగ్ం సాతామ్ । స్వాహేన్ద్రాయ । స్వాహేన్ద్రావట్ । ఘర్మమపాత మశ్వినాహార్దివానమ్ । అహర్దివాభి రూతిభిః । అనువాం ద్యావాపృథివీ అమగ్ంసాతామ్ । తం ప్రావ్యం యథావట్ । నమో దివే । నమః పృథివ్యై ॥ ౩౪ ॥ దివిధా ఇమం యజ్ఞమ్ । యజ్ఞమిమం దివిధాః । దివం గచ్ఛ । అన్తరిక్షం గచ్ఛ । పృథివీం గచ్ఛ । పఞ్చ ప్రదిశో గచ్ఛ । దేవాన్ఘర్మపా న్గచ్ఛ । పితౄన్ఘర్మపా న్గచ్ఛ ॥ ౩౩-౩౫ ॥

ఆదిత్యవతే స్వాహా హార్దివానం పృథివ్యా అష్టౌ చ ॥ ౯ ॥

ఇషే పీపిహి । ఊర్జే పీపిహి । బ్రహ్మణే పీపిహి । క్షత్రాయ

పీపిహి । అద్భ్యః పీపిహి । ఓషధీభ్యః పీపిహి । వనస్పతిభ్యః పీపిహి । ద్యావా పృథివీభ్యాం పీపిహి । సుభూతాయ పీపిహి । బ్రహ్మవర్చసాయ పీపిహి ॥ ౩౪-౩౬ ॥ యజమానాయ పీపిహి । మహ్యం జ్యైష్ఠ్యాయ పీపిహి । త్విష్యై త్వా । ద్యుమ్నాయ త్వా । ఇన్ద్రియాయ త్వా భూత్యై త్వా । ధర్మాఽసి సుధర్మా మే ఽన్యస్మే । బ్రహ్మాణి ధారయ । క్షత్రాణి ధారయ । విశం ధారయ । నేత్త్వా వాతస్స్కన్దయాత్ ॥ ౩౫-౩౭ ॥ అముష్యత్వా ప్రాణే సాదయామి । అమునా సహ నిరర్థం గచ్ఛ । యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । యం చ వయం ద్విష్మః । పూష్ణే శరసే స్వాహా । గ్రావభ్య స్స్వాహా । ప్రతిరేభ్య స్స్వాహా । ద్యావాపృథివీ భ్యాగ్ం స్వాహా । పితృభ్యో ఘర్మపేభ్య స్స్వాహా । రుద్రాయ రుద్రహోత్రే స్వాహా ॥ ౩౬-౩౮ ॥ అహ ర్జ్యోతిః కేతునా జుషతామ్ । సుజ్యోతి ర్జ్యోతిషాగ్ం స్వాహా । రాత్రి ర్జ్యోతిః కేతునా జుషతామ్ । సుజ్యోతి ర్జ్యోతిషాగ్ం స్వాహా । అపీపరో మాఽహ్నో రాత్రియై మా పాహి । ఏషా తే అగ్నే సమిత్ । తయా సమిధ్యస్వ । ఆయుర్మేదాః । వర్చసామాంజీః । అపీపరో మా రాత్రియా అహ్నో మా పాహి ॥ ౩౭-౩౯ ॥ ఏషా తే అగ్నే సమిత్ । తయా సమిధ్యస్వ । ఆయుర్మేదాః । వర్చసామాంజీః । అగ్ని ర్జ్యోతి ర్జ్యోతి రగ్ని స్స్వాహా । సూర్యో జ్యోతి ర్జ్యోతి స్సూర్యస్స్వాహా । భూ స్స్వాహా । హుతగ్ం హవిః । మధుః హవిః । ఇన్ద్రతమే ఽ గ్నౌ । పితా నో ఽ సి మా మా హిగ్ంసీః । అశ్యామతే దేవఘర్మ । మధుమత్తో వాజవతః పితుమతః । అఙ్గిరస్వత స్స్వధావినః । అశీమహి త్వా మామాహిగ్ంసీః । స్వాహా త్వా సూర్యస్య రశ్మిభ్యః । స్వాహా త్వా నక్షత్రేభ్యః ॥ ౩౮ - ౪౦ ॥

బ్రహ్మవర్చసాయ పిపిహి స్కన్దయాద్రుద్రాయ రుద్రహోత్రే
స్వాహాఽహ్నో మాపాహ్యగ్నే సప్త చ ॥ ౧౦ ॥

ఘర్మయాతే దివి శుక్ । యా గాయత్రే ఛన్దసి । యా బ్రాహ్మణే ।
యా హవిర్ధానే । తాంత ఏతేనావయజే స్వాహా । ఘర్మయాతేఽన్తరిక్షే
శుక్ । యా త్రైష్టుభే ఛన్దసి । యా రాజన్యే । యాఽగ్నీధ్రే । తాంత ఏతే
నావయజే స్వాహా ॥ ౩౯ - ౪౧ ॥ ☛ ఘర్మయాతే పృథివ్యాగ్ం శుక్ ।
యా జాగతే ఛన్దసి । యా వైశ్యే । యా సదసి । తాంత ఏతేనావయజే
స్వాహా । అనునోఽ ద్యానుమతిః । అన్విదనుమతే త్వమ్ । దివస్త్వా
పరస్పాయాః । అన్తరిక్షస్య తనువః పాహి । పృథివ్యాస్త్వాధర్మణా ॥
౪౦-౪౨ ॥ వయమనుక్రామామ సువితాయ నవ్యసే । బ్రహ్మణస్త్వా
పరస్పాయాః । క్షత్రస్య తనువః పాహి । విశస్త్వా ధర్మణా ।
వయమనుక్రామామ సువితాయనవ్యసే । ప్రాణస్యత్వా పరస్పాయై ।
చక్షుష స్తనువః పాహి । శ్రోత్రస్య త్వా ధర్మణా । వయమనుక్రామామ
సువితాయ నవ్యసే । వల్గురసి శంయుధాయాః ॥ ౪౧-౪౩ ॥
శిశుర్జనధాయాః । శం చ వక్షి పరి చ వక్షి । చతుస్స్రక్తి ర్నాభిర్ ఋతస్య ।
సదో విశ్వాయు శ్శర్మ సప్రథాః । అపద్వేషో అపహ్వరః । అన్యవ్రతస్య
సశ్చిమ । ఘర్మైతత్తేఽన్నమేతత్పురీషమ్ । తేన వర్ధస్వ చాచ ప్యాయస్వ ।
వర్ధిషీమహి చ వయమ్ । ఆచ ప్యాసిషీమహి ॥ ౪౨-౪౪ ॥ రన్తి ర్నామాసి
దివ్యో గన్ధర్వః । తస్య తే పద్వద్ధవిర్ధానమ్ । అగ్నిరధ్యక్షాః । రుద్రోఽధిపతిః ।
సమహమాయుషా । సంప్రాణేన । సంవర్చసా । సంపయసా ।
సంగౌపత్యేన । సగ్ం రాయస్పోషేణ ॥ ౪౩-౪౫ ॥ వ్యసౌ । యోఽ

స్మాన్ద్వేష్టి । యం చ వయం ద్విష్మః । అచిక్రదద్వృషా హరిః । మహాన్మిత్రో
న దర్శతః । సగ్ం సూర్యేణ రోచతే । చిదసి సముద్రయోనిః । ఇన్దుర్దక్ష
శ్శ్యేన ఋతావా । హిరణ్యపక్షశ్శకునో భురణ్యుః । మహాన్థ్సధస్థే ధ్రువ
ఆనిషత్తః ॥ ౪౪-౪౬ ॥ నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః । విశ్వావసుగ్ం
సోమగన్ధర్వమ్ । ఆపో దదృశుషీః । తదృతేనా వ్యాయన్ । తదన్వవైత్ ।
ఇన్ద్రో రారహాణ ఆసామ్ । పరి సూర్యస్య పరిధీగ్ంరపశ్యత్ ।
విశ్వావసురభి తన్నో గృణాతు । దివ్యో గన్ధర్వో రజసో విమానః ।
యద్వా ఘా సత్యముత యన్న విద్మ ॥ ౪౫-౪౭ ॥ ధియో హిన్వానో ధియ
ఇన్నో అవ్యాత్ । సస్నిమవిన్దచ్చరణే నదీనామ్ । అపావృణోద్దురో
అశ్మవ్రజానామ్ । ప్రాసాం గన్ధర్వో అమృతాని వోచత్ । ఇన్ద్రో దక్షం
పరిజానాదహీనమ్ । ఏతత్త్వం దేవఘర్మ దేవో దేవానుపాగాః । ఇదమహం
మనుష్యో మనుష్యాన్ । సోమపీథానుమేహి । సహ ప్రజయా సహ
రాయస్పోషేణ । సుమిత్రా న ఆప ఓషధయస్సన్తు ॥ ౪౮ ॥ దుర్మిత్రాస్తస్మై
భూయాసుః । యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । యం చ వయం ద్విష్మః । ఉద్వయం
తమసస్పరి । ఉదు త్యం చిత్రమ్ । ఇమమూషు త్యమస్మభ్యగ్ం సనిమ్ ।
గాయత్రం నవీయాగ్ంసమ్ । అగ్నే దేవేషు ప్రవోచః ॥ ౪౬-౪౯ ॥

యాఽగ్నీధ్రే తాం త ఏతేనావయజే స్వాహా ధర్మణా
శంయుధాయాః ప్యాసిషీమహి పోషేణ నిషత్తో విద్మ సన్త్వష్టా చ ॥ ౧౧ ॥

మహీనాం పయోఽసి విహితం దేవత్రా । జ్యోతిర్భా అసి వనస్పతీనా
మోషధీనాగ్ం రసః । వాజినం త్వా వాజినోఽవనయామః । ఊర్ధ్వం మన
స్సువర్గమ్ ॥ ౪౭-౫౦ ॥ ౧౨ ॥

అస్మాన్త్స్వాః పృథివీమ్। అస్మాన్వృషభో యువా గాః। స్వాన్సేమా విశ్వా భువనా। స్వాన్నో యజ్ఞః ప్రజనయతు। అస్మానజని ప్రాజని। అస్వాన్నాజాయతే వృషా। స్వాన్త్ప్రజనిషీ మహి ॥ ౪౮-౫౧ ॥ ౧౩ ॥

యా పురస్తా ద్విద్యుదాపతత్। తాం త ఏతేనావయజే స్వాహా। యా దక్షిణతః। యా పశ్చాత్। యోత్తరతః। యో పరిష్టాద్విద్యుదాపతత్। తాం త ఏతేనావయజే స్వాహా ॥ ౪౯-౫౨ ॥ ౧౪ ॥

ప్రాణాయ స్వాహా వ్యానాయ స్వాహాఽపానాయ స్వాహా। చక్షుషే స్వాహా శ్రోత్రాయ స్వాహా। మనసే స్వాహా వాచే సరస్వత్యై స్వాహా ॥ ౫౦-౫౩ ॥ ౧౫ ॥

పూష్ణే స్వాహా పూష్ణే శరసే స్వాహా। పూష్ణే ప్రపథ్యాయ స్వాహా పూష్ణే నరన్ధిషాయ స్వాహా। పూష్ణేఽఙ్ఘృణయే స్వాహా పూష్ణేఽనరుణాయ స్వాహా। పూష్ణే సాకేతాయ స్వాహా ॥ ౫౧-౫౪ ॥ ౧౬ ॥

ఉదస్య శుష్మాద్భానుర్నార్త బిభర్తి। భారం పృథివీ న భూమ। ప్రశుక్రైతు దేవీ మనీషా। అస్మత్సుతష్టో రథో న వాజీ। అర్చన్త ఏకే మహి సామ మన్వత। తేన సూర్యమధారయన్। తేన సూర్యమరోచయన్। ఘర్మశ్శిర స్తదయమగ్నిః। పురీషమసి సంప్రియం ప్రజయా పశుభి ర్భువత్। ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు। తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వ ద్ధ్రువా సీద ॥ ౫౨-౫౫ ॥ ౧౭ ॥

యాస్తే అగ్న ఆర్ద్రా యోనయో యాః కులాయినీః। యే తే అగ్న ఇన్దవో యా ఉనాభయః। యాస్తే అగ్నే తనువ ఊర్జో నామ। తాభిస్త్వముభయాభి స్సంవిదానః। ప్రజాభి రగ్నే ద్రవిణేహ సీద।

ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద
॥ ౫౩-౫౬ ॥ ౧౮ ॥

అగ్నిరసి వైశ్వానరోఽసి । సంవత్సరోఽసి పరివత్సరోఽసి । ఇదావత్సరోఽసీదువత్సరోఽసి । ఇద్వత్సరోఽసి వత్సరోఽసి । తస్య తే వసన్త శ్శిరః । గ్రీష్మో దక్షిణః పక్షః । వర్షాః పుచ్ఛమ్ । శరదుత్తరః పక్షః । హేమన్తో మధ్యమ్ । పూర్వపక్షాశ్చితయః ॥ ౫౭ ॥ అపరపక్షాః పురీషమ్ । అహోరాత్రాణీష్టకాః । తస్య తే మాసాశ్చార్ధమాసాశ్చ కల్పన్తామ్ । ఋతవస్తే కల్పన్తామ్ । సంవత్సరస్తే కల్పతామ్ । అహోరాత్రాణి తే కల్పన్తామ్ । ఏతి ప్రేతి వీతి సమిత్యుదితి । ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువస్సీద ॥ ౫౮-౫౯ ॥

చితయో నవ చ ॥ ౧౯ ॥

భూర్భువస్సువః । ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఊతయే । ఊర్ధ్వో నః పాహ్యగ్ంహసః । విధుం దద్రాణగ్ం సమనే బహూనామ్ । యువానగ్ం సన్తం పలితో జగార । దేవస్య పశ్య కావ్యం మహిత్వా ద్యామమార । సహ్యా స్సమాన । యద్భృతే చిదభిశ్రిషః । పురా జర్తృభ్య ఆతృదః । సన్ధాతా సన్ధిం మఘవా పురోవసుః ॥ ౫౫ ॥ ౫౯ ॥ నిష్కర్తా విహ్రుతం పునః । పునర్దూరా సహర్దయ్యా । మా నో ఘర్మ వ్యథితో వివ్యథో నః । మానః పర్త మధరం మా రజోఽనైః । మోష్వస్మాగ్ స్తమస్యన్త రాధాః । మా రుద్రియాసో అభిగుర్వృధానః । మా నః క్రతుభిర్ హీడితేభి రస్మాన్ । ద్విషాసునీ తే మా పరాదాః । మా నో రుద్రో నిర్ ఋతిర్మా నో అస్తా । మా ద్యావాపృథివీ హీడిషాతామ్ ॥ ౫౬ ॥ ౬౦ ॥ ఉప నో మిత్రావరుణావిహావతమ్ ।

అన్వాదీధ్యాథా మిహ న స్సఖాయా । ఆదిత్యానాం ప్రసితిర్ హేతిః । ఉగ్రా శ్శతాపాష్ఠా ఘవిషా పరిణో వృణక్తు । ఇమం మే వరుణ తత్త్వాయామి । త్వం నో అగ్నే స త్వం నో అగ్నే । త్వమగ్నే అయాసి । ఉద్వయం తమసస్పరి । ఉదుత్యం చిత్రమ్ । వయస్సు పర్ణాః ॥ ౫౭ ॥ ౬౧ ॥

పురో వసుర్ హిడిషాతాగ్ం సుపర్ణాః ॥ ౨౦ ॥

భూర్భువస్సువః । మయిత్యదిన్ద్రియం మహత్ । మయి దక్షో మయి క్రతుః । మయి ధాయి సువీర్యమ్ । త్రిశుగ్ధర్మో విభాతుమే । ఆకూత్యా మనసా సహ । విరాజా జ్యోతిషా సహ । యజ్ఞస్య పయసా సహ । బ్రహ్మణా తేజసా సహ । క్షత్త్రేణ యశసా సహ । సత్యేన తపసా సహ । తస్య దోహమశీమహి । తస్య సుమ్న మశీమహి । తస్య భక్ష మశీమహి । తస్య త ఇన్ద్రేణ పీతస్య మధుమతః । ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి ॥ ౫౮-౬౨ ॥ యశసా సహ షట్చ ॥ ౨౧ ॥

యాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువః । క్షుచ్చ తృష్ణా చ । అస్నుక్చానాహుతిశ్చ । అశనయా చ పిపాసా చ । సేదిశ్చామతిశ్చ । ఏతాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువః । తాభిరముం గచ్ఛ । యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । యం చ వయం ద్విష్మః ॥ ౫౯-౬౩ ॥ ౨౨ ॥

స్నిక్చ స్నీహితిశ్చ స్నిహితిశ్చ । ఉష్ణా చ శీతా చ । ఉగ్రా చ భీమా చ । సదామ్నీ సేది రనిరా । ఏతా స్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువః । తాభిరముం గచ్ఛ । యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । యం చ వయం ద్విష్మః ॥ ౬౦-౬౪ ॥ ౨౩ ॥

ధునిశ్చ ధ్వాన్తశ్చ ధ్వనశ్చ ధ్వనయగ్ంశ్చ । నిలిమ్పశ్చ విలిమ్పశ్చ విక్షిపః ॥ ౬౧-౬౫ ॥ ౨౪ ॥

ఉగ్రశ్చ ధునిశ్చ ధ్వాన్తశ్చ ధ్వనశ్చ ధ్వనయగ్గ్శ్చ। సహ సహ్వాగ్శ్చ సహమానశ్చ సహస్వాగ్శ్చ సహీయాగ్శ్చ। ఏత్య ప్రేత్య విక్షిపః ॥ ౬౨-౬॥ ॥ ౨౫ ॥

అహోరాత్రై త్వోదీరయతామ్। అర్ధమాసాస్త్వోదిం జయన్తు। మాసాస్త్వా శ్రపయన్తు। ఋతవస్త్వా పచన్తు। సంవత్సరస్త్వా హన్త్వసౌ ॥ ౬౩-౬౭ ॥ ౨౬ ॥

ఖట్ఫట్జహి। * ఛిన్ధీ భిన్ధీ హన్ధీ కట్। ఇతి వాచః క్రూరాణి ॥ ౬౮-౭౦ ॥ ౨౭ ॥

విగా ఇన్ద్ర విచరన్స్పాశయస్వ। స్వపన్తమిన్ద్ర పశుమన్తమిచ్ఛ। వజ్రేణాముం బోధయ దుర్విదత్రమ్। స్వపతో ఉస్య ప్రహర భోజనేభ్యః। అగ్నే అగ్నినా సంవదస్వ। మృత్యో మృత్యునా సంవదస్వ। నమస్తే అస్తు భగవః। సకృత్తే అగ్నే నమః। ద్విస్తే నమః। త్రిస్తే నమః। చతుస్తే నమః। పఞ్చకృత్వస్తే నమః। దశకృత్వస్తే నమః। శతకృత్వస్తే నమః। ఆసహస్రకృత్వస్తే నమః। అపరిమితకృత్వస్తే నమః। నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః ॥ ౭౫ ॥ ౬౯ ॥

త్రిస్తే నమ స్సప్త చ ॥ ౨౮ ॥

అసృఙ్ముఖో రుధిరేణావ్యక్తః। యమస్య దూత శ్వపాద్విధావసి। గృధ్ర స్సుపర్ణః కుణపం నిషేవసే। యమస్య దూతః ప్రహితో భవస్య చోభయోః ॥ ౬౬ ॥ ౭౦ ॥ ౨౯ ॥

యదేతద్వృకసో భూత్వా। వాగ్దేవ్యభిరాయసి। ద్విషన్తం

---

* ఛిన్ధీ భిన్ధీ హన్ధీ। కడితివాచః క్రూరాణి। ఇతి ద్రావిడాః పఠన్తి.

మైఽఖిరాయ । తం మృత్యో మృత్యవే నయ । స ఆర్త్యాఽఽర్తిమార్ఛతు ॥ ౬౭ ॥ ౨౧ ॥ ౩౦ ॥

యదీషితో యదీ వా స్వకామీ । భయేడకో వదతి వాచమేతామ్ । తామింద్రాగ్నీ బ్రహ్మణా సంవిదానౌ । శివామస్మభ్యం కృణుతం గృహేషు ॥ ౬౮ ॥ ౨౨ ॥ ౩౧ ॥

దీర్ఘముఖి దుర్హణు । మా స్మ దక్షిణతో వదః । యది దక్షిణతో వదాద్విషన్తం మేఽవబాధాసై ॥ ౬౯ ॥ ౨౩ ॥ ౩౨ ॥

ఇత్థాదులూక ఆపప్తత్ । హిరణ్యాక్షో అయోముఖః । రక్షసాం దూత ఆగతః । తమితో నాశయాగ్నే ॥ ౭౦ ॥ ౨౪ ॥ ౩౩ ॥

యదేతద్భూతాన్యన్వావిశ్య । దైవీం వాచం వదసి । ద్విషతో నః పరావద । తాన్మృత్యో మృత్యవే నయ । త ఆర్త్యాఽఽర్తిమార్ఛన్తు । అగ్నినాఽగ్నిస్సంవదతామ్ ॥ ౭౧ ॥ ౨౫ ॥ ౩౪ ॥

ప్రసార్య సక్థ్యౌ పతసి । సవ్యమక్షి నిపేపి చ । మేహ కస్య చనామమత్ ॥ ౭౨ ॥ ౨౬ ॥ ౩౫ ॥

అత్రిణా త్వా క్రిమే హన్మి । కణ్వేన జమదగ్నినా । విశ్వావసోర్బ్రహ్మణా హతః । క్రిమీణాగ్ం రాజా । అప్యేషాగ్ స్థపతిర్హతః । అథో మాతాఽథో పితా । అథో స్థూరా అథో క్షుద్రాః । అథో కృష్ణా అథో శ్వేతాః । అథో ఆశాతికా హతాః । శ్వేతాభి స్సహ సర్వే హతాః ॥ ౭౩ ॥ ౨౭ ॥ ౩౬ ॥

ఆహారావద్య । శృతస్య హవిషో యథా । తత్సత్యమ్ । యదముం యమస్య జమ్భయోః । ఆదధామి తథా హి తత్ । ఖణ్ఫణ్మ్రసి । [illegible]

బ్రహ్మణా త్వా శపామి । బ్రహ్మణస్త్వా శపథేన శపామి । ఘోరేణ త్వా భృగూణాం చక్షుషా ప్రేక్షే । రౌద్రేణ త్వాఽఙ్గిరసాం మనసా ధ్యాయామి। అఘస్య త్వా ధారయా విధ్యామి । అధరో మత్పద్యస్వాసౌ ॥ ౭౫-౭౯ ॥ ౩౮ ॥

ఉత్తుద శిమిజావరి । తల్పేజే తల్ప ఉత్తుద । గిరిగ్ంరను ప్రవేశయ । మరీచీరుప సంనుద । యావదితః పురస్తాదుదయాతి సూర్యః । తావదితోఽముం నాశయ । యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । యం చ వయం ద్విష్మః ॥ ౭౬-౮౦ ॥ ౩౯ ॥

భూర్భువస్సువరో భూర్భువస్సువరో భూర్భువస్సువః । భువోఽద్ధాయి భువోఽద్ధాయి భువోఽద్ధాయి । నృమ్ణాయి నృమ్ణం నృమ్ణాయి నృమ్ణం నృమ్ణాయి నృమ్ణమ్ । నిధాయ్యోఽవాయి నిధాయ్యోఽవాయి నిధాయ్యోఽవాయి । *ఏ అస్మే అస్మే । సువర్ణ జ్యోతీః ॥ ౭౭-౮౧ ॥ ౪౦ ॥

పృథివీ సమిత్ । తామగ్ని స్సమిన్ధే । సాఽగ్నిగ్ం సమిన్ధే । తామహగ్ం సమిన్ధే । సా మా సమిద్ధా । ఆయుషా తేజసా । వర్చసా శ్రియా । యశసా బ్రహ్మవర్చసేన । అన్నాద్యేన సమిన్తాగ్ స్వాహా । అన్తరిక్షగ్ం సమిత్ ॥ ౭౮-౮౨ ॥ తాం వాయు స్సమిన్ధే । సా వాయుగ్ం సమిన్ధే । తామహగ్ం సమిన్ధే । సా మా సమిద్ధా । ఆయుషా తేజసా । వర్చసా శ్రియా । యశసా బ్రహ్మవర్చసేన । అన్నాద్యేన సమిన్తాగ్ స్వాహా । ద్యౌ స్సమిత్ । తామాదిత్య స్సమిన్ధే ॥ ౭౯ ॥ ౮౩ ॥ సాఽఽదిత్యగ్ం సమిన్ధే ।

* ఏఽఅస్మే । అస్మే సువర్ణ జ్యోతీః । ఇతి ద్రావిడపాఠః.

తామహగ్ం సమిన్ధే। సా మా సమిద్ధా। ఆయుషా తేజసా। వర్చసా శ్రియా।
యశసా బ్రహ్మవర్చసేన। అన్నాద్యేన సమిన్ధాగ్ స్వాహా। ప్రాజాపత్యా
మే సమిదసి సపత్నక్షయణీ। భ్రాతృవ్యహా మేఽసి స్వాహా। అగ్నే వ్రతపతే
వ్రతం చరిష్యామి ॥ ౮౦-౮౪ ॥ తచ్ఛకేయం తన్మే రాధ్యతామ్। వాయో
వ్రతపత ఆదిత్య వ్రతపతే। వ్రతానాం వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి। తచ్ఛ
కేయం తన్మే రాధ్యతామ్। ద్యౌ స్సమిత్। తామాదిత్య స్సమిన్ధే।
సాఽఽదిత్యగ్ం సమిన్ధే। తామహగ్ం సమిన్ధే। సా మా సమిద్ధా। ఆయుషా
తేజసా ॥ ౮౧-౮౫ ॥ వర్చసా శ్రియా। యశసా బ్రహ్మవర్చసేన।
అన్నాద్యేన సమిన్ధాగ్ స్వాహా। అన్తరిక్షగ్ం సమిత్। తాంవాయుస్సమిన్ధే।
సా వాయుగ్ం సమిన్ధే। తా మహగ్ం సమిన్ధే। సా మా సమిద్ధా। ఆయుషా
తేజసా। వర్చసా శ్రియా ॥ ౮౨ ॥ ౮౬ ॥ ☛ యశసా బ్రహ్మవర్చసేన।
అన్నాద్యేన సమిన్ధాగ్ స్వాహా। పృథివీ సమిత్। తామగ్ని స్సమిన్ధే।
సాఽగ్నిగ్ం సమిన్ధే। తామహగ్ం సమిన్ధే। సా మా సమిద్ధా। ఆయుషా
తేజసా। వర్చసా శ్రియా। యశసా బ్రహ్మవర్చసేన ॥ ౮౭ ॥ ☛ అన్నాద్యేన
సమిన్ధాగ్ స్వాహా। ప్రాజాపత్యామే సమిదసి సపత్నక్షయణీ। భ్రాతృవ్యహా
మేఽసి స్వాహా। ఆదిత్య వ్రతపతే వ్రతమచారిషమ్। తదశకం తన్మే రాధి।
వాయో వ్రతపతేఽగ్నే వ్రతపతే। వ్రతానాం వ్రతపతే వ్రతమచారిషమ్।
తదశకం తన్మే రాధి ॥ ౮౩-౮౮ ॥

సమిథ్సమిన్ధే వ్రతం చరిష్యామ్యాయుషా తేజసా వర్చసా శ్రియా
యశసా బ్రహ్మవర్చసేనాష్టౌ చ ॥ ౪౧ ॥

శం నో వాతః పవతాం మాతరిశ్వా శం న స్తపతు సూర్యః। అహాని

శం భవస్తు నశ్శృగ్ం రాత్రిః ప్రతిధీయతామ్ । శముషా నో వ్యుచ్ఛతు శమాదిత్య ఉదేతు నః । శివా నశ్శన్తమా భవ సుమృడీకా సరస్వతి । మా తే వ్యోమ సన్దృశి । ఇడాయై వాస్త్వసి వాస్తుమద్వాస్తుమన్తో భూయాస్మ మా వాస్తోశ్ఛిథ్స్మహ్యవాస్తుస్స భూయాద్యో౾స్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మః । ప్రతిష్ఠా౾సి ప్రతిష్ఠావన్తో భూయాస్మ మా ప్రతిష్ఠాయాశ్ఛిథ్స్మహ్యప్రతిష్ఠస్స భూయాద్యో౾స్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మః । ఆవాతవాహి భేషజం వివాతవాహి యద్రపః । త్వగ్ం హి విశ్వభేషజో దేవానాం దూత ఈయసే । ద్వావిమౌ వాతౌ వాత ఆసిన్ధోరాపరావతః ॥౮౪-౮౯॥ దక్షం మే అన్య ఆవాతు పరాన్యో వాతు యద్రపః । యదదో వాత తే గృహే౾మృతస్య నిధిర్హితః । తతో నో దేహి జీవసే తతో నో ధేహి భేషజమ్ । తతో నో మహ ఆవహ వాత ఆవాతు భేషజమ్ । శంభూర్మయోభూర్నో హృదే ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్ । ఇన్ద్రస్య గృహో౾సి తం త్వా ప్రపద్యే సగుస్సాశ్వః । సహ యన్మే అస్తి తేన । భూః ప్రపద్యే భువః ప్రపద్యే సువః ప్రపద్యే భూర్భువస్సువః ప్రపద్యే వాయుం ప్రపద్యే౾నార్తాం దేవతాం ప్రపద్యే౾శ్మానమాఖణం ప్రపద్యే ప్రజాపతేర్బ్రహ్మకోశం బ్రహ్మ ప్రపద్య ఓం ప్రపద్యే । అన్తరిక్షం మ ఉర్వన్తరం బృహదగ్నయః పర్వతాశ్చ యయా వాతస్స్వస్త్యా స్వస్తిమాన్తయా స్వస్త్యా స్వస్తిమానసాని । ప్రాణాపానౌ మృత్యోర్మా పాతం ప్రాణాపానౌ మా మా హాసిష్టం మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయీన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయి సూర్యో భ్రాజో దధాతు ॥౮౯-౯౦॥ ద్యుభిరక్తుభిః

పరిపాత మస్మానరిష్టేభి రశ్వినా సౌభగేభిః । తన్నో మిత్రో వరుణో మామహన్తా మదితి స్సిన్ధుః పృథివీ ఉత ద్యౌః । కయా నశ్చిత్ర ఆ భువదూతీ సదా వృధ స్సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా । కస్త్వా సత్యో మదానాం మగ్ంహిష్ఠో మత్సదన్ధసః । దృఢా చి దారుజే వసు । అభీషుణ స్సఖీనా మవితా జరితౄణామ్ । శతం భవాస్యూతిభిః । వయ స్సుపర్ణా ఉపసేదురిన్ద్రం ప్రియమేధా ఋషయో నాధమానాః । అపధ్వాన్త మూర్ణుహి పూర్ధి చక్షు ర్ముముగ్ధ్యస్మా న్నిధయేఽవబద్ధాన్ ॥ ౮౬-౯౧॥ శం నో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే । శం యోరభిస్రవన్తు నః । ఈశానా వార్యాణాం క్షయన్తీ శ్చర్షణీనామ్ । అపో యాచామి భేషజమ్ । సుమిత్రా న ఆప ఓషధయ స్సన్తు దుర్మిత్రా స్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మః । ఆపో హి ష్ఠా మయోభువస్తా న ఊర్జే దధాతన । మహే రణాయ చక్షసే । యో వ శ్శివతమో రస స్తస్య భాజయతేహ నః । ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరం గమామ వో యస్య క్షయాయ జిన్వథ ॥ ౮౭-౯౨ ॥ ఆపో జనయథా చ నః । పృథివీ శాన్తా సాఽగ్నినా శాన్తా సా మే శాన్తా శుచగ్ం శమయతు । అన్తరిక్షగ్ం శాన్తం తద్వాయునా శాన్తం తన్మే శాన్తగ్ం శుచగ్ం శమయతు । ద్యౌ శ్శాన్తా సాఽఽదిత్యేన శాన్తా సా మే శాన్తా శుచగ్ం శమయతు । పృథివీ శాన్తి రన్తరిక్షగ్ం శాన్తి ర్ద్యౌ శ్శాన్తి ర్దిశ శ్శాన్తి రవాన్తరదిశా శ్శాన్తి రగ్ని శ్శాన్తి ర్వాయు శ్శాన్తి రాదిత్య శ్శాన్తి శ్చన్ద్రమా శ్శాన్తి ర్నక్షత్రాణి శాన్తి రాప శ్శాన్తి రోషధయ శ్శాన్తి ర్వనస్పతయ శ్శాన్తి ర్గౌ శ్శాన్తి రజా శాన్తి రశ్వ శ్శాన్తిః పురుష శ్శాన్తి ర్బ్రహ్మ శాన్తి ర్బ్రాహ్మణ శ్శాన్తి శ్శాన్తి

శైవ శాన్తి శ్శాన్తి ర్మే అస్తు శాన్తిః । తయా౭హగ్ం శాన్త్యా సర్వశాన్త్యా
మహ్యం ద్విపదే చతుష్పదే చ శాన్తిం కరోమి శాన్తి ర్మే అస్తు శాన్తిః । ఏహ
శ్రీశ్చ హ్రీశ్చ ధృతిశ్చ తపో మేధా ప్రతిష్ఠా శ్రద్ధా సత్యం ధర్మశ్చైతాని
మోత్తిష్ఠన్త మనూత్తిష్ఠన్తు మా మాగ్ శ్రీశ్చ హ్రీశ్చ ధృతిశ్చ తపో మేధా
ప్రతిష్ఠా శ్రద్ధా సత్యం ధర్మశ్చైతాని మా మా హాసిషుః । ఉదాయుషా
స్వాయుషోదోషధీనాగ్ం రసేనోత్పర్జన్యస్య శుష్మేణోదస్థా మమృతాగ్ం
అను । తచ్చక్షు ర్దేవహితం పురస్తా చ్ఛుక్రముచ్చరత్ । పశ్యేమ శరదశ్శతం
జీవేమ శరదశ్శతం నన్దామ శరదశ్శతం మోదామ శరదశ్శతం భవామ
శరదశ్శతగ్ం శృణవామ శరదశ్శతం ప్రబ్రవామ శరదశ్శత మజీతాస్స్యామ
శరదశ్శతం జ్యోక్చ సూర్యం దృశే । య ఉదగాన్మహతో౭ర్ణవా ద్విభ్రాజ
మానస్సరిరస్య మధ్యాథ్సమా వృషభో లోహితాక్ష స్సూర్యో విపశ్చి
న్మనసా పునాతు । బ్రహ్మణశ్చోతన్యసి బ్రహ్మణ ఆణీస్థో బ్రహ్మణ
ఆవపనమసి ధారితేయం పృథివీ బ్రహ్మణా మహీ ధారితమేనేన మహ
దన్తరిక్షం దివం దాధార పృథివీగ్ం సదేవాం యదహం వేద తదహం
ధారయాణి మా మద్వేదో౭ధి విస్రసత్ । మేధామనీషే మావిశతాగ్ం
సమీచీ భూతస్య భవ్యస్యావరుద్ధ్యై సర్వమాయురయాణి సర్వమాయు
రయాణి । ఆభి ర్గీర్భి ర్యదతో న ఊనమాప్యాయయ హరివో వర్ధమానః ।
యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధ తే స్యామ ।
బ్రహ్మ ప్రావాదిష్మ తన్నో మా హాసీత్ । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥౮౮-౯౩॥

పరావతో దధాతు బద్ధా భీస్స్వథ దృశే సప్త చ ॥ ౪౨ ॥

నమో యుఞ్జతే వృష్ణో అశ్వస్య బ్రహ్మన్నుపద్ధ్యేణ బ్రహ్మన్ను

చరిష్యామో దశ ప్రాచీ రపశ్యం గోపాం దేవస్య సముద్రాయైషే పీపిహి ఘర్మ యా తే మహినాం చత్వార్యస్యాః యా పురస్తా త్సప్త సప్త ప్రాణాయ త్రీణి పూష్ణే చత్వార్యుదస్యైకాదశ యాస్తే సప్తాగ్నిర్ధ్రువ స్త్రీదైకాన్నవిగ్ంశతి ర్వ్యాధూర్ఘ్ను త్రిగ్ంశ ద్వ్యార్మాయి షోడశ యాస్తే ఘోరా నవ స్నికాష్ఠా ధునీశ్చ ద్వే ఉగ్రశ్చ త్రీణ్యహోరాత్రే పళ్ళ ఖర్వీణి విగా స్సప్తదశా స్సృబ్మఖ శ్చత్వారి యదేతద్వృకసః పళ్ళ యదీషి తశ్చత్వారి దీర్ఘముఖి త్రీణీత్యా చ్చత్వారి యదేతద్వ్యాతాని షట్సర్పా త్రీణ్యాత్రిణా దశాహరావర్ష్య బ్రహ్మణా షట్ షడుత్తుదాష్ఠా ధూష్టత్పృథి వ్యష్ట షష్టి శ్శం న స్సప్తపఞ్చాశ ద్ద్విచత్వారిగ్ంశత్ ॥౪౨॥

యుఞ్జతే బ్రహ్మన్నపచరిష్యామోఽపశ్యం గోపాగ్ం సముద్రాయ వయమనుక్రామామ పూష్ణే ధునీశ్చ యదేత ద్వ్యాతాని తచ్ఛతేయ ముష్టాశీతిః ॥౮౮॥

నమో వాచే బ్రహ్మన్నప్రవర్గ్యేణ మయి రుగస్తరతేణ ఘర్మయా తే దివి శుగస్యాన్యాః పృథివీ ముపనో మిత్రావరుణా యదేతద్వృకసో ధూ ర్ధ్రువ స్స్నావ ర్ద్యుభి స్త్రినవతిః ॥౯౩॥ ఇత్యపి పాఠః.

ఓమ్॥ నమో వాచే యా చోదితా యాచానుదితా తస్యై వాచే నమో నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమ ఋషిభ్యో మన్త్రకృద్భ్యో మన్త్ర పతిభ్యో మామామృషయో మన్త్రకృతో మన్త్రపతయః పరా దుర్మాహ మృషీ న్మన్త్ర కృతో మన్త్రపతీ న్పరాదాం వైశ్వదేవీం వాచ ముద్యాసగ్ం శివామదస్తాం జుష్టాం దేవేభ్య శ్శర్మ మే ద్యౌ శ్శర్మ పృథివీ శర్మ విశ్వ మిదం జగత్ । శర్మ చన్ద్రశ్చ సూర్యశ్చ శర్మ బ్రహ్మ ప్రజాపతీ । భూతం వదిష్యే

భువనం వదిష్యే తేజో వదిష్యే యశో వదిష్యే తపో వదిష్యే బ్రహ్మ వదిష్యే సత్యం వదిష్యే తస్మా అహమిద ముపస్తరణ ముపస్తృణ ఉపస్తరణం మే ప్రజాయై పశూనాం భూయా దుపస్తరణ మహం ప్రజాయై పశూనాం భూయాసం ప్రాణా పానౌ మృత్యోర్మాపాతం ప్రాణాపానౌ మామాహాసిష్టం మధు మనిష్యే మధు జనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽనుమదన్తు ॥

ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

హరిః ఓమ్ తత్సత్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి శ్రీతైత్తిరీయారణ్యకే చతుర్థః ప్రశ్నః